

دقیرچه سوال

سال پا زدهم انسانی

دوره متوسطه دوم (پایه پا زدهم)

۱۴۰۱ هر ماه ۲۲

مدت پاسخ‌گویی به آزمون: ۱۲۰ دقیقه
تعداد کل سوالات: ۹۰ سوال علمی

نام درس	تعداد سوال	شماره سوال	شماره صفحه	زمان پاسخ‌گویی
عربی زبان قدر آن (۳)	۱۰	۱-۱۰	۴-۵	۲۰ دقیقه
ریاضی و آمار (۳)	۲۰	۱۱-۳۰	۶-۸	۲۰ دقیقه
علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۳۱-۴۰	۹	۱۵ دقیقه
تاریخ (۳)	۱۰	۴۱-۵۰	۱۰	۱۰ دقیقه
چهره‌گردی (۳)	۱۰	۵۱-۶۰	۱۱	۱۰ دقیقه
چالش‌ها (۳)	۱۰	۶۱-۷۰	۱۲-۱۳	۱۵ دقیقه
فلسفه	۱۰	۷۱-۸۰	۱۴	۱۵ دقیقه
روان‌شناسی	۱۰	۸۱-۹۰	۱۵	۱۵ دقیقه
جمع کل	۹۰	۱-۹۰	-	۱۲۰ دقیقه

برای دیدن تحلیل آزمون امروز و آگاهی یافتن از
ویژگی‌ها و نکات آموزش آزمون بحدی همین امروز به
سایت www.kanoon.ir مراجعه نمایید.

پدیدآورند گان آزمون

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	کزینشگر	مسئول درس	ویراستار استاد	ویراستار دانشجو	مسئول درس مستندسازی
عربی زبان قرآن (۲)	مریم آقایاری	مریم آقایاری	درویشعلی ابراهیمی اسماعیل یونس پور	—	لیلا ایزدی
ریاضی و آمار (۲)	ایمان چینی فروشن	ایمان چینی فروشن	محمد بحیرابی حسین ابو محبوب	نگین رحیمی	سمیه اسکندری
علوم و قانون ادبی (۲)	اعظم نوری نیا	اعظم نوری نیا	—	فاطمه صفری	الناز معتمدی
تاریخ	سارا معصوم زاده	سارا معصوم زاده	امیر مهدی افشار	امیر مهدی افشار	خدیجه علی پور
چادری	سارا معصوم زاده	سارا معصوم زاده	امیر مهدی افشار	امیر مهدی افشار	خدیجه علی پور
چامعه‌شناسی (۲)	فاطمه صفری	فاطمه صفری	کوثر شاه حسینی	سوگند بیگلری	زهره قموشی
فلسفه	سید محمد مهدی طباطبائی	سید محمد مهدی طباطبائی	—	سوگند بیگلری	زهره قموشی
روان‌شناسی	فاطمه ایزدی خرامه	فاطمه ایزدی خرامه	فاطمه صفری	ریحانه خدابخشی	زهره قموشی

طراحان:

عربی زبان قرآن (۲):

مریم آقایاری، علیرضا قلیزاده، خالد مشیرپناهی، ولی الله نوروزی، مجید همامی

ریاضی و آمار (۲):

سامان اسپهرم، فاطمه ایلخانی، هادی پلاور، مهدی تک، امیر زراندوز، هاشم زماییان، احسان غنی‌زاده، مهدیس حمزه‌ای، امیر محمودیان

علوم و قانون ادبی (۲):

سعید جعفری، ابراهیم رضایی مقدم، افشنین کیانی، محمد نورانی

تاریخ (۲):

مهدی کاردان، علی محمدکریمی، سید محمد مدنی دینانی، بهروز یحیی

چادری (۲):

مهدی کاردان، سید محمد مدنی دینانی، بهروز یحیی

چامعه‌شناسی (۲):

کوثر شاه حسینی، فاطمه صفری، سید محمد مدنی دینانی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی

فلسفه:

راحله بابایی، پرگل رحیمی، سید محمد مهدی طباطبائی، سید محمد مدنی دینانی

روان‌شناسی:

فاطمه ایزدی، وحید دهقان، سید محمد مدنی دینانی، آزاده میرزایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه: لیلا فیروزی

مسئول دفترچه: علیرضا قلیزاده

حرفوچ نگاری و صفحه‌آرایی: مهین علی محمدی جلالی

مدیر واحد مستندسازی و مطابقت با مصوبات: مازیار شیروانی مقدم

مسئول دفترچه مستندسازی: زهره قموشی

ناظر چاپ: سوران نعیمی

از شما خواهش می‌کنیم، از این آزمون و نتایج آن فقط برای تثیت و تقویت روش‌های صحیح مطالعه و برای تصحیح روش‌های اشتباه خود بهره بگیرید. یعنی پنهانی آموزش و مشاوره‌ای آزمون پیش از هنری سنتش باید باشد. اگر هم اکنون و در هر گام مسیر خود را تصحیح کنید، اشتباه کمتری مرتکب خواهد شد و با آرامش و اعتماد به نفس کار را تا پایان ادامه خواهید داد. لطفاً نظرات خود را با ما در میان بگذارید.

مدیر گروه پایه یازدهم انسانی - لیلا فیروزی leilaffirozii@gmail.com

عربی زبان قرآن [۲]

مواعظ قيمة

ترجمه و لغات درس (۱)

صفحه ۱۵

جهت پیشخواهی: ۲۰ ریشه

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس عربی زبان قرآن (۲)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز

چند از ۱۰ آزمون قبل

عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة للعبارات التالية: (۱-۳)

۱- «آباؤنا يُرشدونَا إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحةِ لَأَنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلِمُوا الصَّالِحَاتِ.»:

(۱) پدران، ما را به کارهای شایسته راهنمایی می‌کنند، زیرا خداوند کسانی را که ایمان می‌آورند و کار شایسته انجام می‌دهند، دوست دارد.

(۲) پدران ما، ما را به کارهای شایسته راهنمایی می‌کردن زیرا که پروردگار ما، دوست دارد کسانی را که ایمان آوردن و کارهای نیک انجام دادند.

(۳) پدران، ما را به کار شایسته ارشاد می‌کنند، زیرا پروردگار ما کسانی را که ایمان می‌آورند و کارهای شایسته انجام می‌دهند، دوست دارد.

(۴) پدران ما، ما را به کارهای شایسته راهنمایی می‌کنند، زیرا خداوند دوست دارد کسانی را که ایمان آوردن و کارهای شایسته انجام دادند.

۲- «عَلَيْكُمْ أَنْ تَكُونُوا نَاهِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَصَابِرِينَ فِي الشَّدَائِدِ لَأَنَّ ذَلِكَ مِنْ أَهْمَ الْأُمُورِ»:

(۱) شما باید نهی کنندگان از کار زشت و صبر پیشه گان در سختی ها باشید، زیرا آن از مهم ترین کارهای است.

(۲) بر شمامست که از کارهای رشت دوری کنید و در سختی ها صبور باشید، زیرا که آن از مهم ترین کارهای است.

(۳) شما باید نهی کنندگان از کارهای زشت و صابران در دشواری ها باشید، زیرا که آن از کارهای مهم است.

(۴) بر شمامست که نهی کننده از منکر و صبر پیشه گان در گرفتاری ها باشید، زیرا آن موضوع از کارهای مهم است.

۳- عین الصحيح:

(۱) کان لقمان يُقدِّمُ لابنه العزيز مواعظ قيمة: لقمان به فرزند عزیز خود پند نیکو تقدیم می‌کرد.

(۲) نَعْتَدُ بِأَنَّ الْإِعْجَابَ بِالنَّفْسِ عَمَلٌ غَيْرِ مُقْبُلٍ: اعتقاد داریم به این که خود پسندی کاری غیر قابل قبول است.

(۳) عَلَيْكِ أَنْ لَا تَرْفَعَ صوتَكَ فَوْقَ صوتِ الآخِرِينَ: تو صدایت را بالای صدای دیگران بالا نمی‌بری.

(۴) عَلَيْنَا أَنْ نَتَوَاضَعَ أَمَامَ كُلِّ مَنْ حَوْلَنَا وَأَمَامَ الْكَبَارِ: ما باید در برابر همه کسانی که اطرافمان هستند و در مقابل بزرگ ترها فروتنی کنیم.

۴- عین الخطأ في المتضاد أو المترادف للكلمات:

(۱) مُختار = مُعْجَبٌ بالنَّفْس

(۲) المُتواضع ≠ الفخور

(۳) الأَرَاذل ≠ الأَفَاضل

■ اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص: (٧-٥)

«تَأْمَل في الأشجار و النباتات. إنَّ ضوء الشَّمْسِ أحَدُ العَنَاصِرِ المُؤثِّرةِ فِي نُموِّهَا. وَ الْأَشْعَةُ فَوْقُ الْبَنْسُجِيَّةِ نَافِعَةٌ لِعِظَامِ (استخوانها) الإِنْسَانِ وَ الْحَيْوَانِ وَ يَكُونُ فِيهَا فيتامين «د» الَّذِي يَشَدُّ الْجَسْمَ وَ يُبَعِّدُ عَنِ كَثِيرٍ مِنَ الْأَمْرَاضِ إِبَادًا. إِنَّ لِلشَّمْسِ فَوَائِدَ كَثِيرَةٌ أُخْرَى أَيْضًا يَجُبُ عَلَيْنَا الشُّكْرُ لِرَبِّنَا».

٥- عَيْنِ الْأَبْعَدِ لِعِنْوَانِ النَّصِّ:

- (١) الشَّمْسِ نِعْمَةٌ
(٢) مِنْ نَعْمَ اللهِ
(٣) نُمُوُّ الْأَشْجَارِ
(٤) فَوَائِدُ الشَّمْسِ

٦- عَيْنِ الْخَطَأِ حَسَبَ النَّصِّ:

- (١) الْأَشْعَةُ فَوْقُ الْبَنْسُجِيَّةِ مُؤَثِّرَةٌ فِي نَمَوِ النَّبَاتَاتِ فَقْطًا.
(٢) فيتامين «د» يُوجَدُ فِي الْأَشْعَةِ فَوْقُ الْبَنْسُجِيَّةِ.
(٣) نَتَأْمَلُ فِي نَعْمَ اللهِ وَ نَشَكُّرُ رَبِّنَا لِخَلْقِهَا.
(٤) عِظَامُ الإِنْسَانِ وَ الْحَيْوَانَاتِ تُشَدُّ بِوَاسِطَةِ فيتامين «د».

٧- ما هو الخطأ حول الكلمات المعينة في النص؟

- (١) «تَأْمَل»: فعل أمرٍ للمخاطب، مزيد ثالثي من باب «تَفْعُل»، لازم

- (٢) «يَكُونُ»: فعل مضارع، للغائب، مزيد ثالثي من باب «تَفْعِيل»، متعددٌ، مجهول

- (٣) «يُبَعِّدُ»: فعل مضارع، مزيد ثالثي من باب «إِفْعَال» بحرف زائدٍ متعددٌ، معرب، معلوم

- (٤) «الْأَمْرَاضُ»: اسم، جمع للتكسير (مفردة: مَرْضٌ وَ هُوَ مَذَكُورٌ)، معرب / مجرور بحرف الجرّ

٨- عَيْنِ غَيْرِ الْمَنَاسِبِ لِلْفَرَاغِ؟: «يَا ... أُؤْمِرُ بِإِقْامَةِ الصَّلَاةِ وَ الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهَى عَنِ الْمُنْكَرِ!»

- (١) بُنَيَّ
(٢) أُخْتَ سَعِيدٍ
(٣) ابْنَ زَيْنَبٍ
(٤) حَمْزَةٌ

٩- عَيْنِ عِبَارَةٌ مَاجِاء فِيهَا المجرور بحرف الجرّ:

- (١) يُقدِّمُ لِقَمَانَ الْحَكِيمِ لِابْنِهِ مَوَاعِظَ قِيمَةً!
(٢) يُحِبُّ الْآبَاءِ وَ الْأُمَّهَاتِ رَوْيَةً أَوْ لَادِهِمْ فِي أَحْسَنِ حَالٍ!

- (٣) لَا تَرْفُعْ صَوْتَكَ فَوْقَ صَوْتِ مَنْ يَتَكَلَّمُ مَعَكَ!

١٠- عَيْنِ الخطأ لِلْفَرَاغَاتِ مِنَ الْعِبَاراتِ التَّالِيَّةِ:

- (١) عَلَى ... أَنْ يَكُونُوا مُشْتَاقِينَ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحةِ. (الْمُسْلِمُونَ) (الحكمةُ)

- (٢) لَا تَعْمُرُ ... فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَارِ. (الْمُسْلِمُونَ) (الحكمةُ)

- (٣) إِعْلَمَ بِأَنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ ... عَلَى النَّاسِ. (الْمُتَكَبِّرِينَ)

۱۵- چند مورد از جملات یا عبارات زیر، گزاره درست هستند؟

(الف) کوچک‌ترین عدد طبیعی اول یک رقمی، عدد ۱ است.

(ب) مجموع دو عدد گنک $\sqrt{5} - 3$ و $\sqrt{5} + 7$ عددی گویا است.

(پ) حاصل ضرب هر عدد فرد طبیعی در هر عدد زوج طبیعی، عددی زوج است.

(ت) حاصل $2^{(1)} - 2$ نامنفی است.

(ث) محصولات ایرانی با دوامتر از محصولات چینی هستند.

(ج) وزن افراد، متغیر کمی نسبتی است.

۶ (۴)

۵ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۶- چه تعداد از موارد زیر نقیض گزاره « $2^9 - 9$ » عددی مثبت است را به درستی بیان می‌کند؟

(الف) $2^9 - 9$ عددی منفی است.

(ب) $2^9 - 9$ عددی منفی نیست.

(پ) $2^9 - 9$ عددی مثبت نیست.

۴) صفر

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۷- در کدام گزینه، دو عبارت کنار هم، نقیض یکدیگر نیستند؟

$$R \not\subseteq Z \text{ و } R \subseteq Z \quad (۱)$$

(۲) عدد -۲ - صحیح است و «عدد -۲ - گنگ است.»

$$\frac{1}{2} \leq \frac{1}{8} < \frac{1}{2} \quad (۳)$$

$$-3 \in N \text{ و } -3 \notin N \quad (۴)$$

۱۸- جدول ارزش‌گذاری مربوط به تعدادی از گزاره‌ها دارای ۱۲۸ ردیف است. تعداد گزاره‌های ساده این جدول کدام است؟

۹ (۴)

۸ (۳)

۷ (۲)

۶ (۱)

۱۹- اگر یک گزاره ساده را از گزاره مرکبی حذف کنیم، در این صورت تعداد حالت‌های (ردیف‌های) جدول ارزش‌گذاری در حالت جدید نسبت به حالت قبل چه تغییری می‌کند؟

(۴) ۲ تا کمتر می‌شود.

(۳) نصف می‌شود.

(۲) دو برابر می‌شود.

(۱) تغییر نمی‌کند.

۲۰- ارزش گزاره‌های زیر به ترتیب، از راست به چپ کدام است؟

(الف) تهران پایتخت ایران است و ۱۹ عددی اول است.

$$\sqrt{2} > 2 / 0 \neq 14^{\circ} \quad (۱)$$

(پ) در داده‌های آماری، چارک‌ها حتماً عضوی از داده‌ها هستند یا همواره میانگین از میانه بزرگ‌تر می‌شود.

(۲) نادرست، درست، نادرست

(۱) درست، نادرست، درست

(۴) نادرست، نادرست، نادرست

(۳) درست، درست، نادرست

۲۱- در گزاره مرکب «..... و مجموع ریشه‌های معادله $x^3 - 4x = 0$ برابر ۱ است» در جای خالی کدام گزاره قرار گیرد تا ارزش گزاره عطفی حاصل نادرست شود؟

(۱) عدد ۲۰ مضرب صحیحی از ۴۰ است.

(۲) معادله $x^3 - 4 = 0$ دو جواب دارد.

۲۲- در گزاره مرکب «..... و عدد ۸ مقسوم‌علیه عدد ۲۴ است.» در جای خالی، کدام گزاره را قرار دهیم تا ترکیب عطفی، ارزش درست داشته باشد؟

(۱) عدد ۱۰۰ مضرب عدد ۳۰ است.

(۲) معادله $x^3 + 16 = 0$ دو ریشه حقیقی قرینه دارد.

(۳) دامنه تغییرات یک سری از داده‌های آماری برابر با اختلاف کوچک‌ترین داده از بزرگ‌ترین داده است.

(۴) نمودار میله‌ای، نموداری سه متغیره است.

۲۳- اگر p گزاره «۱ عدد اول است» و q گزاره «هر عدد زوج بر ۲ بخش‌پذیر است» و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره با بقیه متفاوت است؟

(۱) $\sim(p \vee q) \wedge p$ (۴) $\sim(p \wedge q) \vee r$ (۳) $\sim r \wedge (p \wedge \sim q)$ (۲) $\sim(p \vee q) \wedge r$ (۱)

۲۴- اگر p ، q و r سه گزاره دلخواه باشند، ارزش کدام یک از گزاره‌های زیر همواره نادرست است؟

(۱) $p \vee \sim q$ (۴) $p \wedge \sim p$ (۳) $p \vee \sim p$ (۲) $(p \vee q) \wedge r$ (۱)

۲۵- ارزش r (($p \wedge \sim q) \vee p) \vee \sim r$) در چند حالت از جدول ارزشی گزاره‌ها، درست است؟

(۱) ۶ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۱

۲۶- اگر ارزش گزاره $(\sim p \wedge q) \vee (\sim p \wedge \sim q)$ نادرست و ارزش p درست باشد، ارزش گزاره $(p \wedge q) \wedge r$ همواره هم‌ارزش با کدام است؟ (۱) گزاره‌ای دلخواه است، T یعنی درست و F یعنی نادرست).

(۱) $\sim r$ (۴) r (۳) F (۲) T (۱)

۲۷- گزاره $(p \vee \sim p) \sim (q \vee \sim q)$ همواره هم‌ارزش با کدام است؟ (T یعنی همواره درست و F یعنی همواره نادرست).

(۱) q (۴) p (۳) F (۲) T (۱)

۲۸- اگر p گزاره‌ای دلخواه باشد، در این صورت ارزش گزاره کدام گزینه همواره صحیح است؟ (T گزاره‌ای همیشه درست و F گزاره‌ای نادرست است).

(۱) $\sim p \vee \sim(\sim p)$ (۴) $(\sim p \wedge T) \vee (p \wedge F)$ (۳) $\sim p \wedge p$ (۲) $\sim p \wedge T$ (۱)

۲۹- با توجه به جدول ارزش گزاره‌ها، ستون ارزش گزاره $(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$ کدام است؟

p	$\sim q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$
F	F	?
T	T	?
T	F	?
F	T	?

T	F	F	T
F	(۴)	T	(۳)
F	T	(۳)	F
T	F	T	F

۳۰- اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، در این صورت ارزش کدام دو گزاره نقیض یکدیگر است؟

(الف) $(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$ (۱) $(p \wedge \sim q) \vee (\sim p \wedge q)$

(ب) $(p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q)$ (۲) $(p \vee q) \wedge (p \vee \sim q)$

(۱) الف، پ (۴) پ، ت (۳) الف، ب (۲) ب، ت (۱) الف، پ

علوم و فنون ادب [۲]

تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های هفتم، هشتم و نهم

صفحه ۱۶ تا ۱۹

وتدت پیشنهادی: هدایت**هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال**

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سوال‌های درس **علوم و فنون ادبی (۲)**. هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سوال به چند سوال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
 هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
--------------------------------------	---------------------

۳۱- کدام یک از مجموعه واژگان زیر با هم در ارتباط نیست؟

- (۱) المعجم - مقدمه مصنوع - علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر - نثر ساده و عالمانه در اصل کتاب
- (۲) عاشق‌نامه - تمثیل و حکایت - مثنوی - مباحث عرفانی
- (۳) امیر علی‌شیرینوایی - صدتن از عارفان ایرانی - قرن نهم - دولتشاه سمرقندی
- (۴) مکاتیب - منثور - مولوی - مجموعه‌نامه‌ها

۳۲- از میان اثار زیر، چند اثر به تقلید از نظامی گنجوی سروده شده است؟

رساله دلگشا - مثنوی معنوی - موش و گربه - جمشید و خورشید - تاریخ گزیده - اخلاق‌الاشراف - تحفة‌الاحرار - عاشق‌نامه

- (۱) سه چهار
- (۲) چهار
- (۳) یک
- (۴) دو

۳۳- موضوع کتاب‌های «تاریخ جهانگشا» - «آمعات» و «مرصاد‌العباد» به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) ظهور چنگیز، تاریخ ایلخانان و حکومت غازان خان و اوچایتو - سیر و سلوک عارفانه - سلوک دین و تربیت نفس انسانی
- (۲) ظهور چنگیز، تاریخ غزنویان و جانشینان حسن صباح - سلوک دین و تربیت نفس انسانی - سیر و سلوک عارفانه
- (۳) ظهور چنگیز، تاریخ ایلخانان و حکومت غازان خان و اوچایتو - سلوک دین و تربیت نفس انسانی - سیر و سلوک عارفانه
- (۴) ظهور چنگیز، تاریخ خوارزمشاهیان و جانشینان حسن صباح - سیر و سلوک عارفانه - سلوک دین و تربیت نفس انسانی

۳۴- عبارت‌های زیر به ترتیب، توضیح موارد کدام گزینه است؟

(الف) از غزل پردازان برجسته‌ای که غزل او بر حافظ تأثیرگذار بود.

(ب) جامی در این کتاب خود شوہ تذکرۃ‌العلیٰ عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.

(ج) از شاعران قرن نهم است که در تصوف و طریقت مقامی بلند داشت.

- (۱) مولانا - نفحات‌الانس - شاه نعمت‌الله ولی
- (۲) خواجهی کرمانی - نفحات‌الانس - شاه نعمت‌الله ولی
- (۳) مولانا - پنج گنج - جامی
- (۴) خواجهی کرمانی - بهارستان - جامی

۳۵- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام گزینه درباره وضعیت زبان و ادبیات فارسی در قرن هشتم تأدرست است؟

- (۱) قلمرو زبان و فرهنگ فارسی وسعت یافت؛ به گونه‌ای که از شبه قاره هند تا اسیای صغیر، اغلب به زبان فارسی سخن می‌گفتند.
- (۲) شهر شیراز هم‌چنان در حکم مرکز ادبی این عصر بهشمار می‌رفت.
- (۳) در این دوره، به دلیل بی‌اعتقادی برخی ایلخانان مغول و بی‌تعصی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج، فرست ابراز عقیده برای صاحبان مذاهب مختلف فراهم شد.

۳۶- توضیح مقابله شاعران و نویسنگان در همه گزینه‌ها به چهار جواب مطابق با متن درست است.

- (۱) حمدالله مستوفی: از مورخان مشهور ایران و نویسنده کتاب «تاریخ گزیده» است. این کتاب، تاریخ پیامبران و خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ هـ. ق. دربرمی‌گیرد.
- (۲) عبید زاکانی: شاعر خوش‌ذوق و آگاهی است که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است. وی در منظومة اخلاق‌الاشراف، ناهنجاری‌های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.
- (۳) سلمان ساوجی: شاعر قرن هشتم که در غزل پرسته قرن هشتاد است. شعر او در مجموع کمال یافته و پخته است.
- (۴) خواجهی کرمانی: از غزل پردازان برجسته قرن هشتاد است. شعر او در سبک عراقی است.

۳۷- کدام گزینه جاهای خالی را به ترتیب، پر می‌کند؟

«نثر نویسی در سده هفتم بیشتر به دو جریان گرایش پیدا کرد: یکی ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و ...، دیگر پیچیده‌نویسی با محتوای عمدتاً که در آثاری مانند ... دیده می‌شود»

- (۱) تاریخ جهانگشای جوینی - عرفان و تصوف - مرصاد‌العباد
- (۲) مرصاد‌العباد - تاریخ حاکمان وقت - تاریخ و صاف
- (۳) مرصاد‌العباد - تاریخ اسلام - تاریخ بلعمی

۳۸- کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن نهم، کاملاً درست است؟

- (۱) پس از حمله تپور گورکانی در این دوره، آنچه پس از حمله مغول سالم یا نیمه‌سالم مانده بود، مثل خراسان همه از میان رفت.
- (۲) تیموریان تقریباً از نیمة دوم قرن هشتم تا اواخر قرن نهم در ایران حکومت کردند.
- (۳) پس از برگ تیمور، شاهزاد توانست شهر بخارا را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد.
- (۴) کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدهاً سطحی و ادبیات این دوره نیز تقليدی و فاقد نوآوری بود.

۳۹- هر سه شخصیت کدام گزینه در پوش مغلان گشته شدند؟

- (۱) نجم‌الدین رازی، جمال‌الدین عبدالرزاق، مولانا جلال‌الدین بلخی
- (۲) کمال‌الدین اسماعیل، عطار نیشابوری، نجم‌الدین کبری
- (۳) جمال‌الدین عبدالرزاق، نجم‌الدین کبری، عطار نیشابوری
- (۴) مولانا جلال‌الدین بلخی، کمال‌الدین اسماعیل، نجم‌الدین رازی

۴۰- مفهوم بیت «نیست به جز عشق در این پرده کس / اول و آخر همه عشق است و بس» با ایات کدام گزینه تناسب دارد؟

(الف) نه همین خورشید سرگرم است از سودای او / عشق دارد در دل هر ذره بازاری جدا

(ب) چه دارد جهان جز دل و مهر یار / مگر توده‌هایی ز پندارها

(ج) هر کسی را هست «صائب» قبله‌گاهی در جهان / برگزیدم از دو عالم من جناب عشق را

(د) عالمی را آه دردآلود من دیوانه کرد / هیچ کافر نشنود بیو کباب عشق را

(۱) ب، ج (۲) ب، د (۳) الف، ب

تاریخ [۳]**تاریخ‌شناسی**

منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی

صفحه ۱۲۵

وَهَدَتْ پِرْسَهَارَى: ۱۰ (عَيْنَهُ)

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در فقرچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس **تاریخ (۲)**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدینید؟
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
 هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
--------------------------------------	---------------------

۴۱- کدام دسته از منابع به مورخان برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند؟

- (۱) آثار شفاهی
- (۲) محظوه‌ها و بناهای تاریخی
- (۳) سفرنامه‌ها
- (۴) کتاب‌های تاریخی

۴۲- کدام منابع گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند؟

- (۱) پل‌ها و جاده‌ها
- (۲) کتاب‌های تاریخی
- (۳) بنادر و اسلکه‌ها
- (۴) انواع پوشاش

۴۳- کدام گزینه درباره ویژگی‌های تاریخ‌های عمومی نادرست است؟

- (۱) تاریخ‌نگاری عمومی از قرن ۳ هجری آغاز و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.
- (۲) در تاریخ‌نگاری عمومی نگارش تاریخ جهان از آغاز آفرینش انسان آغاز می‌شود.
- (۳) تاریخ‌نگاران عمومی تاریخ اساطیری ایران را از کیومرث آغاز و تا پایان ساسانیان ادامه می‌دادند.
- (۴) مؤلفان تاریخ‌های عمومی، رویدادهای تاریخ اسلام و سلسله‌های ایرانی را تا زمان حیات خود ثبت و ضبط کردند.

۴۴- کدام گزینه درباره تاریخ سیستان درست است؟

- (۱) تاریخ سیستان توسط محمد بن جریر طبری تألیف شده است.
- (۲) تاریخ سیستان به بیان ویژگی‌های اقتصادی منطقه سیستان تا سال ۶۲۱ قمری می‌پردازد.
- (۳) تاریخ سیستان توسط ملک الشعراei بهار تألیف شده است.
- (۴) تاریخ سیستان از مؤلفی ناشناخته، در موضوع سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ قمری می‌باشد.

۴۵- کدام نوع تاریخ‌نویسی با تاریخ‌نویسی محلی پیوستگی یافته و یکی از معروف‌ترین تکنیک‌های مربوط به کدام مؤلف می‌باشد؟

- (۱) تاریخ‌های سلسله‌ای - ابن‌عربشاه
- (۲) تاریخ‌های سلسله‌ای - ابوالفضل بیهقی
- (۳) تاریخ‌های عمومی - ابن‌عربشاه
- (۴) تاریخ‌های عمومی - ابوالفضل بیهقی

۴۶- به ترتیب، کدام مورد از ویژگی اطلاعات سفرنامه‌ها است که در منابع دیگر کمتر مشاهده می‌شود و کدام منبع تاریخی از کتب تاریخی سلسله‌ای می‌باشد و اطلاعات آن مربوط به کدام سلسله است؟

- (۱) اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند - تاریخ بیهقی دوره غزنوی
- (۲) اطلاعات مفیدی از اوضاع سیاسی و اقتصادی ایران ارائه می‌کنند - تاریخ سیستان دوره غزنوی
- (۳) اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند - تاریخ سیستان دوره سلجوقی
- (۴) اطلاعات مفیدی از اوضاع سیاسی و اقتصادی ایران ارائه می‌کنند - تاریخ بیهقی دوره سلجوقی

۴۷- به ترتیب، کتاب‌هایی با عنوان مشترک **المسالک و الممالک** تألیف کیست و در کدام دسته از منابع تاریخی قرار می‌گیرد؟

- (۱) ابن خردابه - نوشتۀ‌های جغرافیایی
- (۲) ابن خردابه - تاریخ‌های سلسله‌ای
- (۳) نویسنده‌گان مختلف - نوشتۀ‌های جغرافیایی

۴۸- انور شاعر دوره در به خوبی اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی زمان خود را نقد کرده است.

- (۱) غزنوی - تجارب الامم
- (۲) سلجوقی - قصيدة نامه اهل خراسان
- (۳) سلجوقی - قصيدة نامه اهل خراسان

۴۹- کدام کتاب‌های زیر حاوی اطلاعات سودمندی درباره شیوه کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی می‌باشند؟

- (۱) اندرز نامه‌ها
- (۲) سیاست‌نامه‌ها
- (۳) فرهنگ‌نامه‌ها
- (۴) زندگی‌نامه‌ها

۵۰- اسناد بر جای‌مانده از دیوان‌های حکومتی دربرگیرنده چه مطالب و موضوعاتی هستند؟

- (۱) فرمان‌ها و معاهدات سیاسی
- (۲) متون فلسفی و کلامی و فقهی
- (۳) مسائل علمی، مذهبی و هنری
- (۴) متون تقویمی و گاهشماری

جغرافیا [۲]

ناحیه چیست

محنّا و مفهوم نامیه

صفحه ۵۵ ها

وَتَهْبِتَهَارَكٌ: ما (عَيْنَهُ)

هدف‌گذاری قل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس **جغرافیا (۲)**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
 هدف‌گذاری شما برای آزمون آمروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون آمروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
--------------------------------------	---------------------

۵۱- چه عواملی موجب گردیده تا در شهرهای بندری، ساختمان‌های بلند مرتبه شکل بگیرد؟

- (الف) جذب جمعیت زیاد
 (ب) بالا بودن قیمت زمین
 (پ) رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری
 (ت) آب و هوای مناسب
 (ا) الف - ب
 (ب) ب - ت
 (پ) پ - ت
 (ت) ت - ب

۵۲- ویژگی اصلی هر ناحیه چیست؟

- (۱) مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها
 (۲) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن
 (۴) پیوستگی و هماهنگی میان اجزا و پدیده‌های هر مکان

۵۳- بهترتب، میانگین درصد بارش فصلی در زمستان و پاییز در کدام نواحی ایران بیشتر است؟

- (۱) خزر غربی - خزر شرقی
 (۲) کردستان - خراسان شمالی
 (۴) آذربایجان و زاگرس - کردستان

۵۴- بهترتب، کدام گزینه پاسخ درست سؤال‌های زیر می‌باشد؟

- (الف) ناحیه‌بندی بر چه اساسی صورت می‌گیرد؟
 (ب) بیشترین بارش در ایران مربوط به کدام ناحیه است?
 (۱) طرز تفکر و شیوه کار جغرافی دان - خزر شرقی
 (۳) هدف و اهمیت - خزر شرقی

۵۵- بهترتب، بیشترین و کمترین اقوام ساکن در افغانستان کدام‌اند؟

- (۱) پشتون - بلوج
 (۲) تاجیک - هزاره
 (۳) هزاره - آیماق
 (۴) پشتون - تاجیک

۵۶- بهترتب، کدام نوع خاک در نواحی توندرا وجود دارد و کدام نوع خاک غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها می‌باشد؟

- (۱) گلی زول - ارگانیک
 (۲) کرایوزول - چرنوزیوم
 (۴) ارگانیک - چرنوزیوم

۵۷- بهترتب، در کشور سوئیس چند زبان رسمی وجود دارد و از میان آن‌ها کدام یک غالب است؟

- (۱) سه - آلمانی
 (۲) چهار - فرانسوی
 (۴) چهار - آلمانی

۵۸- بهترتب، سه دین رایج در هندوستان با بیشترین پیرو در کدام گزینه مطرح شده است؟

- (۱) هندو - مسیحیت - اسلام
 (۲) اسلام - مسیحیت - هندو
 (۳) اسلام - هندو - مسیحیت

۵۹- بهترتب، کدام مورد نواحی صنعتی کشورهای «ایتالیا - فرانسه - اسپانیا - سوئیس» می‌باشد؟

- (۱) لیون - میلان - بیلبائو - زوریخ
 (۲) میلان - لیون - بارسلونا - زوریخ
 (۴) زوریخ - بروکسل - رور - لیون

۶۰- بهترتب، «بوهمیا» و «رور» نواحی صنعتی کدام کشورهای اروپایی می‌باشند؟

- (۱) چک - آلمان
 (۲) اسلوواکی - فرانسه
 (۴) فرانسه - بلژیک

جامعه‌شناسی [۲]

فرهنگ جهانی (جهان فرهنگی)

صفحة ۳۰ تا ۱۰

وَتَتَ پِيَشَهَارِي: ۵۰ رَقْمَه

هدف‌گذاری قل از شروع هر درس در دفترچه سؤال

لطفاً قل از شروع پاسخ‌گویی به سؤال‌های درس جامعه‌شناسی (۲)، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:

از هر ۱۰ سؤال به چند سؤال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟

عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟

هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
--------------------------------------	---------------------

۶۱- کدام گزینه پیرامون عبارت زیر صحیح است؟

«برخی از علوم، جهان طبیعت را به جنبه تجربی‌پذیر و کمیت‌پذیر آن تقلیل می‌دهند و معارف غیرتجربی را از قلمرو معارف بشری حذف می‌کنند.»

۱) هر فرهنگی در بستر هنگارها و نمادهای خود به پرسش‌های بسیاری بشر پاسخ می‌دهد.

۲) برخی جهان طبیعت را بخشی از جهان تکوینی می‌دانند.

۳) برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند.

۴) برخی جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را دارای تعامل می‌دانند.

۶۲- در ارتباط با نمودار زیر کدام گزینه صحیح است؟

۱) جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۲) جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی هر سه مهم هستند.

۳) جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.

۴) علوم انسانی و علوم طبیعی تفاوتی ندارند و همه علوم به مانند علوم طبیعی هستند.

۶۳- به ترتیب، هر یک از موارد زیر مربوط به کدام دیدگاه در مورد ارتباط جهان‌های مختلف با یکدیگر می‌باشد؟

الف) جهان تکوینی، ماده خامی است که جوامع مختلف در آن تصرف می‌کنند.

ب) وجود رفتار حکیمانه در جهان تکوینی براساس حکمت خداوند است.

پ) ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند.

۱) دیدگاه دوم - دیدگاه اول - دیدگاه دوم

۲) دیدگاه اول - دیدگاه دوم - دیدگاه سوم

۳) دیدگاه دوم - دیدگاه سوم - دیدگاه اول

۶۴- به ترتیب، صحیح و غلط بودن هر یک از عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) جهان انسانی به دو جهان تکوینی و فرهنگی تقسیم می‌شود.

ب) تمام پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان هستند.

پ) جهان تکوینی به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌شود.

۱) ص - غ - ص ۲) غ - ص - غ ۳) ص - غ ۴) ص - غ

۶۵- از منظر قرآن کریم، شرط گشوده شدن درهای برکات جهان تکوینی به روی انسان‌ها چیست و از چه چیزی به عنوان اغلال و سلاسل یاد می‌کند؟

۱) مسئولیت‌پذیری فرد در قبال فرهنگ و جامعه خویش - بسته شدن ظرفیت‌های الهی و آسمانی به روی انسان

۲) برخورداری انسان از اخلاق الهی و جامعه از فرهنگ توحیدی - بسته شدن ظرفیت‌های الهی و آسمانی به روی انسان

۳) مسئولیت‌پذیری فرد در قبال فرهنگ و جامعه خویش - عقاید و اعمالی که مانع دستیابی انسان به حقیقت خویش و جهان هستی می‌شوند.

۴) برخورداری انسان از اخلاق الهی و جامعه از فرهنگ توحیدی - عقاید و اعمالی که مانع دستیابی انسان به حقیقت خویش و جهان هستی می‌شوند.

۶۶- در ارتباط با «بخش اجتماعی جهان انسانی» کدام عبارت‌ها نادرست است؟

- (الف) زندگی اجتماعی انسان‌ها را در بر می‌گیرد.
 (ب) این بخش از جهان انسانی را جهان ذهنی می‌نامند.
 (پ) هویت فرهنگی دارد.

ت) دانسته‌ها و تجربه‌های ویژه ما مربوط به این بخش است.

- (۱) الف و ب (۲) پ و ت (۳) ب و پ (۴) ب و پ

۶۷- کدام گزینه جاهای خالی عبارت‌های زیر را بهتر ترتیب، کامل می‌کند؟

(الف) ... محصول زندگی انسان است.

(ب) ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به بخش ... جهان انسانی تعلق دارند.

(پ) ... محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است.

- (۱) جهان اجتماعی - اجتماعی - فرهنگ (۲) جهان انسانی - اجتماعی - جهان ذهنی

- (۳) جهان اجتماعی - فردی - جهان ذهنی (۴) جهان انسانی - فردی - فرهنگ

۶۸- بهتر ترتیب، کدام گزینه تکمیل کننده جدول زیر است؟

پرسش‌های بنیادین	
ب	معرفت‌شناسانه
الف	هستی‌شناسانه
ج	انسان‌شناسانه

(۱) آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟- آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟- آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟

(۲) آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟- آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟- آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟

(۳) آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟- آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟- آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟

(۴) آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟- آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟- آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

۶۹- به ترتیب، صحیح و غلط بودن عبارات زیر را بررسی نمایید.

الف) بازماندن از تعامل صحیح با جهان هستی پیامد شناخت نادرست انسان از خود و جهان هستی است.

ب) هنر را می‌توان بیان ژرف‌ترین فردیت هنرمند دانست که این فردیت مجرد از اجتماع است.

پ) باغ سازی ایرانی ارتباطی نزدیک با باورهای مذهبی و اعتقادات سازندگان آنها داشته است.

ت) برخی آیات قرآن کریم از تعامل فعال جهان تکوینی با جهان فرهنگی سخن می‌گویند.

- (۱) غ - ص - ص - غ (۲) ص - غ - ص - ص (۳) ص - ص - ص - غ (۴) ص - غ - ص - ص

۷۰- «هنگامی که یک نویسنده ایرانی کتابی با عنوان اسلام و فرهنگ ایرانی می‌نویسد و بدون هیچ مانعی مجوز انتشار آن را می‌گیرد.» در این باره می‌توان گفت:

(۱) بین دو بخش ذهنی و فردی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد.

(۲) وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان فرهنگی به جهان فردی وارد می‌شود.

(۳) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد.

(۴) هر نوع عقیده و اخلاقی، فرهنگی متفاوت با خود را جست‌وجو می‌کند.

فلسفه
پیش‌تاریخ فلسفه
صفحه ۵۶ (۱)
وتدتے پیش‌تاریخ: ها (صیغه)

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سوال‌های درس **فلسفه**، هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سوال به چند سوال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
 هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری چند از ۱۰ برای آزمون امروز	هدف‌گذاری چند از ۱۰ آزمون قبل
چند از ۱۰ آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل

۷۱- کدام گزینه مربوط به ویژگی‌های سوالات «دستة دوم» نمی‌باشد؟

- (۱) می‌توانند ساعت طولانی ما را به خود مشغول سازند.
 (۳) در میان انبوه افکار و اندیشه‌های روزانه، انسان را مشغول می‌کنند.
 (۴) مشغول بودن به آن‌ها شایسته انسان نیست.

۷۲- علت وجودی دانش فلسفه چه می‌باشد؟

- (۱) ذات انسان به گونه‌ای است که بدون فلسفه نمی‌تواند به آرامش فکری برسد.
 (۲) عبور انسان از فطرت اول، نیاز به فلسفه دارد.
 (۳) به تبع وجود پرسش برای انسان، فلسفه نیز به وجود آمد.
 (۴) تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند موجب ظهور دانش فلسفه شد.

۷۳- درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر به ترتیب، کدام‌اند؟

- (الف) رابطه تفکر غیرفلسفی و تفکر، از میان نسبت‌های چهارگانه، رابطه عموم و خصوص مطلق است.
 (ب) با روش‌های متفاوتی می‌توان به پرسش‌های فلسفی پاسخ داد.
 (ج) شخصی که صرفاً پاسخ فلاسفه به سوالات اساسی را آموخته، اهل تفکر فلسفی نیست.
 (د) هر فردی با ورود به حوزه فطرت ثانی، از تفکر در حوزه فطرت اول بی‌نیاز می‌شود.

- (۱) ص - غ - ص - غ
 (۲) غ - ص - ص - غ
 (۳) ص - غ - غ - ص

۷۴- مفهوم کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) دانشمندان زمان سقراط، سوفیست نامیده می‌شدند و سقراط برای هم‌رددیف شدن با آن‌ها، خود را فیلوسوفوس نامید.
 (۲) واژهٔ فلسفه از ریشهٔ یونانی فیلوسوفیا گرفته شده و اولین بار توسط سقراط استفاده شده است.
 (۳) معنای ثانویه سوفیست، مغالطه‌کار است و لفظ سفسطه که در زبان یونانی به معنای مغالطه‌کاری است، از همین واژه گرفته شده است.
 (۴) سوفیست‌ها برای حقیقت ارزشی قائل نبودند و آن را امری نسبی و تابع ادراک و شناخت هر فرد می‌دانستند.

۷۵- طبق تقسیم‌بندی ارسطو از دانش فلسفه، نام دیگر ریاضیات چیست و در کدام دسته قرار می‌گیرد؟

- (۱) فلسفهٔ وسطی - فلسفهٔ نظری
 (۲) فلسفهٔ وسطی - فلسفهٔ عملی
 (۳) فلسفهٔ سفلی - فلسفهٔ عملی

۷۶- کدام یک از دلایل زیر، علت احتمالی سقراط برای عدم استفاده از لفظ سوفیست برای خود بود؟

- (۱) او نسبت به علم و دانش متواضع بود.
 (۲) سقراط می‌دانست که علم و دانش او بسیار اندک است.
 (۳) سقراط به سبب هم‌رددیف نشدن با سوفیست‌ها از این واژه استفاده نمی‌کرد.
 (۴) اولاقه‌ای به معروف شدن و دانشمند خطاب شدن نداشت.

۷۷- کدام یک از موارد زیر، جزء مراحل اندیشه‌ورزی و تفکر در انسان نیست؟

- (۱) مواجهه با مسئله
 (۲) پرسشگری
 (۳) دریافت پاسخ
 (۴) رسیدن به مجھولات

۷۸- همهٔ عبارات زیر صحیح هستند؛ به جز:

- (۱) «فیلوسوفیا»، عربی شده «فلسفه» است.
 (۳) واژهٔ «فلسفه» در گذشته همهٔ دانش‌ها را شامل می‌شده است.

۷۹- دانش ریاضی و فلسفه در کدام زمینه با هم شباهت دارند؟

- (۱) روش
 (۲) هدف
 (۳) نتیجه
 (۴) موضوع

۸۰- تفاوت فطرت اول و ثانی در نظر ملاصدرا کدام است؟

- (۱) دومی برخلاف اولی، از مراحل عالی و برتر انسانی محسوب می‌شود.
 (۲) اولی برخلاف دومی، از مسائل زندگی روزمره عبور کرده است.
 (۳) دومی برخلاف اولی، در زندگی مادی و محسوس غرق شده است.
 (۴) اولی برخلاف دومی، به پرسش‌های عمیق و بنیادین می‌پردازد.

روان‌شناسی

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه
 (۱) پایان ویژگی‌های روش علمی)
 ۲۰ صفحه ۸

و متئ پیشنهادی: ۵۰ دقیقه

هدف‌گذاری قبل از شروع هر درس در دفترچه سوال

لطفاً قبل از شروع پاسخ‌گویی به سوال‌های درس و روان‌شناسی هدف‌گذاری چند از ۱۰ خود را بنویسید:
 از هر ۱۰ سوال به چند سوال می‌توانید پاسخ صحیح بدهید؟
 عملکرد شما در آزمون قبل چند از ۱۰ بوده است؟
 هدف‌گذاری شما برای آزمون امروز چیست؟

هدف‌گذاری قبل از ۱۰ آزمون امروز	چند از ۱۰ آزمون قبل
---------------------------------	---------------------

۸۱- عبارت کدام گزینه درباره «علم تجربی» نادرست است؟

(۱) مشاهده یکی از روش‌های مطالعه در علم تجربی است.

(۲) پژوهش‌های دانشمندان با فرضیه شروع می‌شود.

(۳) در علوم تجربی رابطه بین پدیده‌های طبیعی، بررسی می‌شود.

(۴) مجموعه‌ای از قوانین علمی درباره یک موضوع، «نظریه» را تشکیل می‌دهند.

۸۲- بهترتبه، مفاهیم «مقادیر مختلف» و «برداشت یکسان» به کدام ویژگی‌های روش علمی اشاره می‌کند؟

(۱) تکرارپذیری - تعریف عملیاتی

(۲) متغیر - تعریف مفهومی

(۳) متغیر - تعریف مفهومی

۸۳- کدام عبارت درباره روش علمی به درستی بیان نشده است؟

(۱) مشاهده و تجربه، رکن اساسی آن است.

(۲) تنها امور مشاهده‌پذیر، با روش‌های علمی ارائه شده در علم تجربی قابل مطالعه هستند.

(۳) فهم عبارت «جهان دارای نظام است» لزوماً با روش علمی امکان دارد.

(۴) برخی دانشمندان علوم تجربی، دیگر منابع آگاهی و معرفت را نادرست می‌دانند.

۸۴- کدام یک از گزینه‌های زیر در مورد «فرضیه» نادرست است؟

(۱) دومنی مرحله از مراحل کسب علم تجربی است.

(۳) فرضیه می‌تواند باعث طرح سوال‌های دیگر هم بشود.

۸۵- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست می‌باشد؟

(۱) پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی از علوم دیگر دشوارتر است.

(۲) پیش‌بینی انگیزه پیشرفت، تحت تأثیر عوامل متعددی است.

(۳) توصیف و تبیین موضوعی که راحت‌تر پیش‌بینی می‌شود، آسان‌تر است.

(۴) نباید با دست یافتن به یک تبیین خاص، تبیین‌های محتمل دیگر را رد کنیم.

۸۶- بهترتبه، آخرین مفهوم در تعریف روش علمی چه نام دارد و کدام ویژگی مربوط به آن می‌باشد؟

(۱) موقعیت نامعین - روشن‌سازی آن همانند نور در شب تاریک است.

(۲) موقعیت نامعین - هدفمند می‌باشد.

(۳) نظامدار بودن - روشن‌سازی آن همانند نور در شب تاریک است.

(۴) نظامدار بودن - هدفمند می‌باشد.

۸۷- «هرنظریه علمی» که براساس ... شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی... تکیه دارد. مطلب گفته شده با عبارت کدام گزینه به درستی کامل می‌شود؟

(۱) استدلال‌های منطقی - تجربی

(۳) مشاهده و تجربه - تجربی

۸۸- مریم در پاسخ به این سوال که «چرا ورزش موجب حفظ و ارتقای سلامت روان افراد می‌شود؟» کدام یک از اهداف علم را دنبال می‌کند؟

(۱) پیش‌بینی (۳) کنترل

(۳) توصیف (۴) تبیین

۸۹- در پاسخ به این پرسش که «آیا جهان نظام دارد؟» فردی می‌گوید: که اگر کره زمین چند کیلومتر دورتر یا نزدیک‌تر به خورشید بود، امکان حیات در زمین وجود نداشت، بنابراین حتماً جهان نظم و انضباط دارد. این فرد در پاسخ به این پرسش از کدام یک از منابع کسب آگاهی و معرفت استفاده کرده است؟

(۱) روش‌های شهودی

(۳) روش‌های تجربی

(۲) روش‌های فلسفی

(۴) استناد به سخن و عمل بزرگان دین

۹۰- کدام گزینه در مورد ویژگی «تکرارپذیری» در روش علمی نادرست است؟

(۱) یافته‌هایی به دست آمده از روش علمی شخصی نیست.

(۲) رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی بسیار دشوار است.

(۳) روش تجربی همیشه با محدودیت‌هایی در تبیین پدیده‌های انسانی روبه‌رو است.

(۴) همه علوم به یک میزان دارای یافته‌های تکرارپذیر هستند.

۷- گزینه «۲»
 (قالدر مشیرپناهی، درگ مطلب (تحلیل صرفی)، ترکیبی)
 «بِتَكُونُ» بر وزن «يَتَفَعَّلُ» مضارع از باب «تفعل» است، نه «تَفَعَّلُ». همچنین لازم و معلوم است.

۸- گزینه «۲»
 (علیرضا قلیزاده، قواعد، صفحه ۲)
 با توجه به فعل امر «أُمِرُ» که مفرد مذکور مخاطب است باید مخاطب، مفرد مذکور باشد که همه گزینه‌ها مذکور هستند به جز گزینه «۲» که «أَخْتَ» مفرد مونث است، (اخت سعید: خواهر سعید) **تشرح گزینه‌های دیگر:**
 گزینه «۱»: «بنی»: پسر کنم مذکور است.
 گزینه «۳»: «پسر زینب» مذکور است.
 گزینه «۴»: «حمزة» اسم علم (خاص) مذکور است.

۹- گزینه «۳»
 (ولی الله نوروزی، قواعد، صفحه ۱ تا ۳)
 کلمه «مَنْ» اسم به معنی «کسی که» است، و با حرف جر «مِنْ» فرق دارد.
 در سایر گزینه‌ها به ترتیب: «ابن / أَحْسَن / اللَّه - عِبَاد» مجرور به حرف جر می‌باشند.

۱۰- گزینه «۱»
 (ولی الله نوروزی، قواعد، صفحه ۲ و ۳)
 «علی» حرف جر است و اسم بعد از آن مجرور می‌شود که به صورت «ال المسلمين»
 (مجرور با «ی») درست می‌باشد.
تشرح گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۲»: «الحاكمة» فاعل و مرفاع است.
 گزینه «۳»: «المتكبرين» مفعول و منصوب با «ی» است.
 گزینه «۴»: «نموذج» خبر و مرفاع است.

(یافته آما) (۲)

مبحث: گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها

۱۱- گزینه «۱»
 (احسان غنیزاده، صفحه ۲ تا ۴)
 گزاره یک جمله خبری است که ارزش درست یا نادرست دارد. پس تنها عبارت «بـ» (۱/۳ عددی گنگ است). یک گزاره است. توجه کنید که جملات پرسشی، امری و عاطفی گزاره نیستند.

۱۲- گزینه «۳»
 (هادی پالور، صفحه ۲ تا ۶)
 گزاره یک جمله خبری است که ارزش آن درست یا نادرست باشد. جملات آرزویی، عاطفی، امری و پرسشی جزو گزاره‌ها محسوب نمی‌شوند.
 گزینه «۳» یک جمله خبری است که درستی یا نادرستی آن را می‌توانیم دقیقاً مشخص کنیم. ولی در گزینه «۱» تعیین ارزش درستی یا نادرستی جمله امکان پذیر نیست، چون سلیقه‌ای است.

۱۳- گزینه «۳»
 (احسان غنیزاده، صفحه ۲ تا ۶)
 اگر نادرست را با F و درست را با T نشان دهیم، داریم:
تشرح گزینه‌ها:

$$\begin{array}{c} \text{سهمی}-4 = -x^2 - y \\ \text{ماکریم دارد} \quad \text{یا} \quad \text{عددی اول است.} \end{array}$$

$$\begin{array}{c} 9 \\ > 3 \\ \text{یا} \\ 625 \\ \hline \text{T} \\ \text{F} \\ \hline \text{T} \end{array}$$

عربی (بان فرآآن) (۲)

۱- گزینه «۴»
 (مهدی همایی، توجه، صفحه ۲)
 آباؤن: پدران ما / بُرْشِدِونَا: ما را راهنمای می‌کنند (ارشاد می‌کنند) / الأعْمَال الصالحة: کارهای شایسته / لَأَنْ: زیرا / اللَّه: خداوند / يُحِبُّ: دوست دارد / الَّذِينَ: کسانی را که / آمْنَوا: ایمان آورند / عَلَيْهِ: انجام دادند

۲- گزینه «۲»
 (مهدی همایی، توجه، صفحه ۳)
 علیکم: شما باید، بر شمات است / أَنْ تكونوا: که باشد / ناهین: نهی کنندگان / المنكر: زشتی، کار ناپسند / الشدائ: سختی‌ها / أهم الأمور: مهم‌ترین کارها

۳- گزینه «۲»
 (مهدی همایی، توجه، صفحه ۳ و ۴)
تشرح گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۱»: «پندهایی ارزشمند» صحیح است.
 گزینه «۳»: تو نباید بالا ببری، برتوست که بالا نبری «صحیح است».

۴- گزینه «۴»
 (علیرضا قلیزاده، لغت، صفحه ۲ و ۴)
 کلمه «أنکر = أقبح» با هم متراծ هستند و هر دو به معنای «زشت‌تر، زشت‌ترین» می‌باشند.
ترجمه گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۱»: خودپسند = خودپسند
 گزینه «۲»: فروتن ≠ فخرفروش
 گزینه «۳»: فروماگان ≠ شایستگان

ترجمه متن:

در درختان و گیاهان اندیشه‌کن. سور خورشید یکی از عناصر مؤثر در رشد آن هاست و اشعه ماوراء بنفش برای استخوان‌های انسان و حیوان سودمند است و در آن ویتامین «د» تشکیل می‌شود که بدن را محکم و او را از بسیاری از بیماری‌ها قطعاً دور می‌کند. همانا خورشید فایده‌های زیاد دیگری نیز دارد که سپاس گزاری از پروردگارمان بر ما واجب می‌شود.

۵- گزینه «۳»
 (مریم آقایاری، درگ مطلب، ترکیبی)
 موضوع اصلی متن، درباره خورشید که از نعمت‌های خداست و فواید آن می‌باشد که باعث رشد درختان نیز می‌شود. پس گزینه «۳» که به بخشی از فواید خورشید پرداخته، موضوع اصلی متن نیست و دورترین عنوان می‌شود.

۶- گزینه «۱»
 (مریم آقایاری، درگ مطلب، ترکیبی)
 «اشعه ماوراء بنفش فقط در رشد گیاهان مؤثر است.» طبق متن نادرست است و این اشعه برای استخوان‌ها سودمند است.
ترجمه گزینه‌های دیگر:
 گزینه «۲»: ویتامین «د» در اشعه ماوراء بنفش یافت می‌شود.
 گزینه «۳»: در نعمت‌های خدا می‌اندیشیم و پروردگارمان را به خاطر آفرینش آن‌ها شکر می‌کنیم.
 گزینه «۴»: استخوان‌های انسان و حیوانات به واسطه ویتامین «د» محکم می‌شوند.

(مودرین همزایی، صفحه ۲ تا ۶)

مورد «پ» ترکیب فصلی دو گزاره است که ارزش هر دو گزاره تشکیل دهنده آن نادرست است. زیرا اگر $\frac{2}{4}$ داده متمایز داشته باشیم در این صورت هیچ یک از چارک‌ها عضوی از داده‌ها نیستند و گزاره در حالت کلی صحیح نیست، همچنین میانگین‌الزاماً از میانه بزرگ‌تر نیست. پس ترکیب فصلی دو گزاره نادرست دارای ارزش نادرست است.

تشریف عبارت

(الف) ترکیب عطفی دو گزاره است که هر دو گزاره تشکیل دهنده آن دارای ارزش درست است. پس ترکیب عطفی دارای ارزش درست است.

(ب) ترکیب فصلی دو گزاره است که گزاره اول دارای ارزش نادرست و گزاره دوم دارای ارزش درست است، زیرا $\frac{1}{4} < \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$ است. پس این ترکیب فصلی دارای ارزش درست است.

(غایمه ایلانقانی، صفحه ۲ تا ۶)

«۲۱- گزینه»

می‌دانیم مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ در صورت وجود $\frac{b}{a} - \frac{(-1)}{1}$ است، پس در معادله داده شده داریم $x = \frac{1}{1}$ بنابراین ارزش گزاره داده شده درست است. پس برای این که ترکیب عطفی نادرست باشد، باید در جای خالی یک گزاره نادرست قرار دهیم.

تشریف گزینه

گزینه «۱»: نادرست

گزینه «۲»: درست: $x = \sqrt{4} = 2$ و عدد طبیعی است.گزینه «۳»: درست: $x = \pm 2 \Rightarrow x = 2 - 4 = 0$ گزینه «۴»: درست: $x^2 = 4$ عددی گنگ است.(سامان اسپهمر^۳، صفحه ۲ تا ۶)

«۲۲- گزینه»

گزاره «عدد ۸ مقسوم‌علیه ۲۴ است» ارزش درست دارد، پس باید در جای خالی هم، گزاره‌ای درست قرار دهیم تا ارزش ترکیب عطفی آن‌ها درست شود. از سال قبل می‌دانید که نمودار میله‌ای، نموداری تک‌متغیره است. ضمناً ۱۰۰ بر ۲۰ بخش پذیر نیست و همچنین معادله $x^2 + 16 = 0$ اصلاً جواب ندارد؛ زیرا:

نمی‌توان از عدد منفی، جذر گرفت $\Rightarrow x^2 = -16$
پس تنها گزاره گزینه «۳» ارزش درست دارد.

(مودرین همزایی، صفحه ۲ تا ۶)

«۲۳- گزینه»

عدد یک نه اول است و نه مرکب. پس ارزش گزاره p نادرست است. همچنین ارزش گزاره q درست است. تنها ارزش گزینه «۳» درست است، زیرا:

$$\sim(p \wedge q) \vee r \equiv (\underline{F \wedge T}) \vee r \equiv T \vee r \equiv T$$

تشریف گزینه

گزینه «۱»: $\sim(p \wedge q) \wedge r \equiv \sim(F \vee T) \wedge r \equiv \sim T \wedge r \equiv F \wedge r \equiv F$ گزینه «۲»: $\sim r \wedge (p \wedge \sim q) \equiv \sim r \wedge (\underline{F \wedge \sim T}) \equiv F$ گزینه «۴»: $\sim(r \wedge p) \wedge \sim(q \vee r) \equiv \sim T \wedge F \equiv F \wedge F \equiv F$

(مودرین همزایی، صفحه ۲ تا ۶)

«۲۴- گزینه»

گزاره $p \vee \sim p$ همواره درست و گزاره $p \wedge \sim p$ همواره نادرست است.۵۱ / ۲۲ عددی گویانیست یا $\frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{4}$ عددی زوج است. گزینه «۳»

$$\frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{4}$$

$$\frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{10}} < \frac{1}{4}$$

(سامان اسپهمر^۳، صفحه ۲ تا ۶)

«۱۴- گزینه»

گزاره $(5^2)^8 = 5^{20}$ طبق قواعد ضرب اعداد توان دار، درست است؛ پس باید گزاره‌ای را انتخاب کنیم که ارزش آن، درست باشد. فقط ارزش گزاره موجود در گزینه «۴» درست است. با توجه به این که $1^4 = 1$ است، خواهیم داشت:

$$f = \{(1, 2), (3, 6), (9, 11)\} \text{ تابع است} \Rightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 2 \end{cases}$$

توجه کنید که نمرة دانش آموزان، متغیر کمی نسبتی است. ضمناً واریانس داده‌های یکسان برابر صفر است و معادله $x^2 - x - 2 = 0$ دو ریشه مختلف العلامت دارد:

$$x^2 - x - 2 = 0 \Rightarrow (x - 2)(x + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 2 \end{cases}$$

اتحاد جمله مشترک

(سامان اسپهمر^۳، صفحه ۲ تا ۶)

«۱۵- گزینه»

گزاره «الف» نادرست است؛ چون کوچک‌ترین عدد اول طبیعی یک رقمی، عدد ۲ است.

گزاره «ب» درست است؛ زیرا: $10 = (2 + \sqrt{5}) + (3 - \sqrt{5})$

گزاره «پ» درست است. هر عدد طبیعی فرد را در هر عدد طبیعی زوج ضرب کنیم، جواب، عددی زوج می‌شود.

گزاره «ت» هم درست است؛ چون $1^2 = 1$ نامنفی است.

قسمت «ث» اصلًاً گزاره نیست؛ چون موضوعی سلیقه‌ای است و قابل ارزش‌گذاری نیست.

گزاره «ج» درست است، چون وزن، متغیر کمی نسبتی است.

(احسان خنی‌زاده، صفحه ۲ تا ۶)

«۱۶- گزینه»

تنها گزاره عبارت «پ» قابل قبول است. توجه کنید «منفی‌بودن» نقیض «ثبت بودن» نیست زیرا ممکن است عدد صفر باشد.

(امیر زر اندرز، صفحه ۲ تا ۶)

«۱۷- گزینه»

دقت کنید نقیض عبارت «عدد ۲ صحیح است» برابر است با: «عدد ۲ صحیح نیست». در بقیه گزینه‌ها عبارت‌های کنار هم، نقیض یکدیگرند.

(سامان اسپهمر^۳، صفحه ۲)

«۱۸- گزینه»

اگر n گزاره ساده داشته باشیم، تعداد ردیف‌های جدول ارزش‌گذاری آن‌ها 2^n است.

$$2^n = 128 \Rightarrow 2^n = 2^7 \Rightarrow n = 7$$

(غایمه ایلانقانی، صفحه ۲)

«۱۹- گزینه»

اگر یک گزاره مرکب از n گزاره ساده تشکیل شود، تعداد ردیف‌های جدول ارزش‌گذاری برابر 2^n است.

اگر گزاره ساده را حذف کنیم تعداد گزاره‌های ساده $-n$ می‌شود، پس 2^{n-1} ردیف در جدول ارزش‌گذاری داریم، پس:

$$\frac{2^{n-1}}{2^n} = \frac{1}{2}$$

تعداد ردیف‌ها نصف می‌شود

$\sim p \vee q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$	$p \vee q$	$p \vee \sim q$	$(p \vee q) \wedge (p \vee \sim q)$
T	T	T	T	T
F	F	T	T	T
T	F	T	F	F
T	T	F	T	F

(ب) (پ)

$p \wedge q$	$p \wedge \sim q$	$(p \wedge q) \vee (p \wedge \sim q)$
T	F	T
F	T	F
F	F	F
F	F	F

(ت)

همان طور که مشاهده می شود ارزش گزاره های (الف) و (ب) نقیض یکدیگرند.

علوم و فنون ادبی (۱۶)

مبحث: تاریخ ادبیات فارسی در قرن های هفتم، هشتم و نهم

۳۱- گزینه «۳»

- (اخشنین کیانی، ترکیبی)
«دولتشاه سمرقدی» کتاب تذکره دولتشاه را در شرح احوال پیش از صدتن از شاعران ایرانی نوشتند است.
تشرییم گزینه های بیکر: گزینه «۳»: (المعجم، مقدمه ای مصنوع دارد اما اصل کتاب، ساده و عالمانه است و موضوع آن، علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر است.
گزینه «۲»: فخر الدین عراقی در هر فصل کتاب عشاقد نامه به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را به تمثیل و حکایت به پیان می برد. قالب این کتاب، مثنوی است.
گزینه «۴»: مکاتیب مولوی، اثری منشور و مجموعه نامه های او است.

۳۲- گزینه «۴»

- (اخشنین کیانی، ترکیبی)
«جمشید و خورشید» اثر سلمان ساووجی به تقلید از داستان های نظامی سروده شده است.
«تحفه الاحرار» اثر جامی به تقلید از مثنوی های نظامی سروده شده است.

۳۳- گزینه «۴»

- (اخشنین کیانی، صفحه ۱۵)
موضوع «تاریخ جهانگشا»: ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه های اسماعیلیه و حکومت جانشیان حسن صباح
موضوع «المعات»: سیر و سلوک عارفانه
موضوع «مرصاد العباد»: سلوک دین و تربیت نفس انسانی

۳۴- گزینه «۲»

- (ابراهیم رضایی مقدمه، ترکیبی)
الف) غزل های خواجه بر حافظ تأثیرگذار بود.
ب) جامی در نفحات الانس خود شیوه تذکرۀ اولایی عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.
ج) شاه نعمت‌الله‌ولی از شاعران قرن نهم است که در تصوف و طریقت مقامی بلند داشت.

۳۵- گزینه «۴»

- (محمد نورانی، صفحه ۱۶)
در این دوره، از بین رفتن درباره ای ادب دوست ایرانی تبار، از رونق افتادن قصیده سرایی را در بی داشت.

۳۶- گزینه «۲»

- (محمد نورانی، صفحه ۱۶ و ۱۷)
عبدی زاکایی شاعر خوش ذوق و آگاهی است که نکته یابی و انتقادهای طریف اجتماعی او معروف است. وی در منظمه «موش و گریه» ناهنجاری های اجتماعی را به شیوه طنز و تمثیل بیان کرده است.
رساله دلگشا، صد پند و اخلاق اشراف از آثار منشور او هستند.

(امیر محمدیان، صفحه ۲ تا ۶)

۲۵- گزینه «۲»

- اگر ارزش r نادرست باشد، ارزش r درست است و ترکیب فعلی آن بازه گزاره دیگری ارزش درست دارد. اگر ارزش r درست باشد، درصورتی که ارزش p درست باشد، ارزش $p \wedge \sim q \vee p$ درست است و ترکیب فعلی آن با r نیز درست است. تنها در صورتی که r درست و p نادرست باشد چون $q \sim p \wedge \sim q$ نیز نادرست می شود، ارزش گزاره داده شده نادرست است. یعنی در ۶ حالت از $2^3 = 8$ حالت ممکن، ارزش گزاره درست است.

۲۶- گزینه «۳»

- (سامان اسپهور، صفحه ۲ تا ۶)
چون p درست است، پس $p \sim$ نادرست است و $p \wedge q \sim$ نیز نادرست است. در نتیجه گزاره مركب $(\sim p \wedge q) \vee F$ همواره هم ارزش با q است. پس $q \sim$ نادرست است.
حال ارزش گزاره $(p \wedge q) \wedge r \sim$ را به دست می آوریم:

$$\sim(p \wedge q) \wedge r \equiv \overline{(T \wedge F)} \wedge r \equiv T \wedge r \equiv r$$

(سامان اسپهور، صفحه ۲ تا ۶)

۲۷- گزینه «۳»

با استفاده از جدول ارزش گذاری گزاره ها، داریم:

p	q	$\sim p$	$q \vee \sim p$	$(q \vee \sim p)$	$p \vee \sim (q \vee \sim p)$
د	د	ن	د	ن	د
د	ن	ن	د	د	د
ن	د	د	د	ن	ن
ن	ن	د	د	د	د

از (۱) و (۲) نتیجه می گیریم گزاره $(q \vee \sim p) \sim p \vee \sim p$ همواره هم ارزش با گزاره p است.

(مهربی تک، صفحه ۲ تا ۶)

۲۸- گزینه «۴»

به بررسی تک تک گزینه های ممکن:

- گزینه «۴»: ترکیب عطفی هر گزاره با نقیض خودش همواره دارای ارزش نادرست است.
گزینه «۳»: ترکیب عطفی هر گزاره با $p \sim$ و ترکیب عطفی $p \wedge F$ همواره $p \wedge F$ نادرست است پس ترکیب فعلی $p \wedge F \sim p \vee F$ به ارزش گزاره p بستگی دارد.
گزینه «۴»: نقیض نقیض یک گزاره هم ارزش با خود همان گزاره است. یعنی $(p \sim) \sim p$ و ترکیب فعلی آن با نقیضش همواره دارای ارزش درست است، پس ترکیب فعلی این گزینه همواره دارای ارزش درست است.

(امیر محمدیان، صفحه ۲ تا ۶)

۲۹- گزینه «۴»

با توجه به جدول زیر، ارزش گزاره موردنظر را می باییم:

p	$\sim q$	$\sim p$	q	$p \vee \sim q$	$\sim p \vee q$	$(p \vee \sim q) \wedge (\sim p \vee q)$
F	F	T	T	F	T	F
T	T	F	F	T	F	F
T	F	F	T	T	T	T
F	T	T	F	T	T	T

(هاشم زمانیان، صفحه ۲ تا ۶)

۳۰- گزینه «۳»

با استفاده از جدول زیر ارزش گزاره هر یک از موارد را می باییم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \wedge q$	$\sim p \wedge q$	$(p \wedge q) \vee (\sim p \wedge q)$	$p \vee \sim q$
T	T	F	F	F	F	F	T
T	F	F	T	T	F	T	T
F	T	T	F	F	T	F	F
F	F	T	T	F	F	F	T

(الف)

(مهدی کاردان، صفحه ۶ و ۷)

سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شود.
تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

۴۶- گزینه «۱»

(سعید پغفری، صفحه ۱۴)

«نثر نویسی در سده هفتم بیشتر به دوران گرایش پیدا کرد: یکی ساده‌نویسی در آثاری مثل طبقات ناصری و مرصاد‌العباد؛ دیگر پیچیده‌نویسی با محتوای عمدتاً تاریخ حاکمان وقت که در آثاری مانند تاریخ وصاف و تاریخ جهانگشای جوینی دیده می‌شود.»

(سید محمد مدنی (یثانی، صفحه ۹)

۴۷- گزینه «۳»**۴۷- گزینه «۳»****۴۸- گزینه «۴»****۴۹- گزینه «۴»**

کتاب‌هایی با عنوان مشترک المسالک و الملک تألیف نویسنده‌گان مختلف از جمله این خردابه است که در دسته نوشته‌های جغرافیایی قرار می‌گیرد. تألیف شده توسط نویسنده‌گان مختلف جواب صحیح تر است.

گزینه «۱»: پس از حمله تیمور گورکانی در این دوره، آنچه پس از حمله مغول سالم یا نیمه‌سالم مانده بود، مثل فارس همه از میان رفت.
گزینه «۲»: تیموریان تقریباً از نیمة دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند.

گزینه «۳»: پس از مرگ تیمور، شاهزاد توالت شهرو هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد.

(سید محمد مدنی (یثانی، صفحه ۹)

۴۸- گزینه «۳»

(سعید پغفری، صفحه ۱۲ و ۱۳)
در یورش ویرانگر مغولان، بزرگانی چون نجم‌الدین کبیری و فریدالدین عطار نیشابوری کشته شدند. کمال‌الذین اسماعیلی، مذاج جلال‌الذین خوارزمشاه نیز در سال ۶۲۵ ه.ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

(علی محمد کریمی، صفحه ۱۰)

۴۹- گزینه «۲»**۴۰- گزینه «۱»**

کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای اطلاعاتی سودمند درباره شیوه کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، فرهنگی و نظامی ارائه می‌دهند.

(ابراهیم رضایی‌مقدر، صفحه ۱۹)
مفهوم بیت صورت سوال و بیت‌های «ب» و «ج»: ارزشمندی عشق و این که ارزش دنیا به عشق ورزی است.
مفهوم سایر اینوند:
بیت «الف»: همه ذرات، عاشق خداوند هستند.
بیت «د»: بیان سوزنگی عشق

(علی محمد کریمی، صفحه ۱۱)

۵۰- گزینه «۱»

اسناد برگای مانده از دیوان‌های حکومتی سلسله‌ها نظر فرمان‌ها و معاهدات سیاسی، اسناد اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و منشآت (نامه‌ها) از منابع و مراجع مهم تاریخی محسوب می‌شوند.

تاریخ (۲)**بحث سوالات: معنا و مفهوم ناحیه****میراث**
جغرافیا (۲)

(بهروز یعنی، صفحه ۳)

۵۱- گزینه «۳»

جدب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل و نقل بار و مسافر موجب پیدا‌آمدن ساختمان‌های بلند مرتبه در شهرهای با نقش بندری شده است.

بحث: منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی

(بهروز یعنی، صفحه ۳)

۵۲- گزینه «۲»**۴۱- گزینه «۲»**

ویزگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است (وحدت یابی)

(بهروز یعنی، صفحه ۳)

۴۲- گزینه «۴»

(مهدی کاردان، صفحه ۵)

۵۳- گزینه «۳»**۴۲- گزینه «۲»**

میانگین درصد بارش در فصل زمستان در نواحی داخلی ایران ۵۶ درصد است یعنی از کل بارش ۱۵۴ میلی‌متری، ۵۶ درصد آن در زمستان اتفاق می‌افتد.
در ناحیه خزر شرقی از کل بارندگی ۵۳۹ میلی‌متر (میانگین) ۴۸ درصد آن در پاییز رخ می‌دهد.

(علی محمد کریمی، صفحه ۴)

۴۳- گزینه «۲»

(مهدی کاردان، صفحه ۵)

۵۴- گزینه «۴»**۴۴- گزینه «۴»**

ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
خرز غربی با میانگین بارشی سالانه ۱۲۶۱ بیش ترین میانگین سالانه بارش را دارد.

(مهدی کاردان، صفحه ۶)

۴۵- گزینه «۱»

با گسترش تاریخ‌نويسي سلسله‌ای در میان سلسله‌های محلی، این نوع تاریخ‌نويسي با تاریخ‌نويسي محلی بیوستگی بافت.
از مشهورترین تکنگاری‌ها می‌توان به عجائب المقدور فی نوائب تیمور (زندگی شگفت‌آور تیمور) تأثیف ابن عربشاه درباره تیمور اشاره کرد.

(سید محمد مرزی (بینانی، صفحه ۷ و ۸)

(الف) در دیدگاه دوم، جهان فرهنگی مهم ترین جهان است و جهان تکوینی صرفاً ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن تصرف می‌کنند.
 (ب) طبق دیدگاه سوم براساس حکمت و اراده خداوند، رفتار حکیمانه‌ای از سوی جهان تکوینی سر می‌زند.
 (پ) براساس دیدگاه اول، ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند.

(پیروز یعنی، صفحه ۵ و ۶)

۶۳- گزینه «۳»**۶۴- گزینه «۲»**

تشویچ موارد نادرست:

جهان انسانی به دو جهان ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌شود.
 تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان نیستند.

(پیروز یعنی، صفحه ۸)

۶۵- گزینه «۴»

از منظر قرآن، هرگاه انسان، اخلاق الهی داشته باشد و جامعه نیز از فرهنگ توحیدی برخوردار باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی آن‌ها می‌گشاید. قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک نند، اغلال و سلاسل می‌نامند.

(آزاده میرزابی، صفحه ۱۴)

۶۶- گزینه «۳»

عبارت‌های «الف و پ» درست است و عبارت‌های «ب و ت» نادرست است.

تشویچ عبارت‌های نادرست:

(ب) بخش فردی جهان انسانی را جهان ذهنی می‌نامند.
 (ت) دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلقيات ويزه ما مربوط به بخش فردی جهان انسانی است نه بخش اجتماعی.

(آزاده میرزابی، صفحه ۱۴)

۶۷- گزینه «۴»

الف) جهان انسانی محصول زندگی انسان است.

(ب) ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به بخش فردی جهان انسانی تعلق دارند.

(پ) فرهنگ، محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

(فاطمه صفری، صفحه ۳ و ۴)

۶۸- گزینه «۲»

پرسش‌های بنیادی به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

هستی‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟
 معرفت‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟
 انسان‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟

(فاطمه صفری، صفحه ۷ تا ۹)

۶۹- گزینه «۴»

تشویچ عبارت‌های نادرست:

هنر را می‌توان بیان زرفتیرین فردیت هنرمند دانست، اما این فردیت مجرد از اجتماع نیست.

(کوثر شاه‌حسینی، صفحه ۵)

۷۰- گزینه «۳»

بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاقی نیز فرهنگی متناسب با خود را جست و جو می‌کند.
 نکات مهم درسی: گزینه ۲ به تعامل جهان‌های فردی و اجتماعی انسان اشاره دارد.

(مهدی کاردان، صفحه ۷)

بهطور تقریبی ۴۲٪ از اقوام افغانستان پشتون‌ها هستند و ۲٪ بلوج یعنی بهه‌تریب جمعیت اقوام به صورت زیر است:

پشتون ۴۲٪

تاجیک ۲۷٪

هزاره ۹٪

ازبک ۹٪

آیماق ۴٪

ترکمن ۳٪

بلوج ۲٪

سایر اقوام ۴٪

۵۵- گزینه «۱»

خاک یخ بسته تواحی توندرا است.

خاک چرنوزوم ← خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها است.

(سید محمد مرزی (بینانی، صفحه ۸)

۵۶- گزینه «۲»

در کشور سوئیس چهار زبان رسمی وجود دارد که زبان آلمانی در میان آن‌ها بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(سید محمد مرزی (بینانی، صفحه ۸)

۵۷- گزینه «۴»

طبق نمودار و نقشه صفحه ۸ کتاب درسی ادیان هندو، اسلام و مسیحیت بیشتر پیرو را در هندوستان دارد.

(مهدی کاردان، صفحه ۹)

۵۹- گزینه «۲»

شهرهای صنعتی: ایتالیا ۱- وینیز ۲- میلان / فرانسه ۱- پاریس ۲- لیون / اسپانیا ۱- بیلبائو ۲- بارسلونا / سوئیس ۱- زوریخ

(مهدی کاردان، صفحه ۹)

۶۰- گزینه «۱»

بوهمیا ← چک

دور ← آلمان

همه‌حده‌شناسی (۲)**بحث: جهان فرهنگی**

(کوثر شاه‌حسینی، صفحه ۶)

۶۱- گزینه «۳»

برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آنها طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند و از وجود سه جهان طبیعت، جهان ذهن و جهان فرهنگ سخن می‌گویند. محدود کردن جهان طبیعت به جنبه تجربه پذیر به معنای نیزبرفت ابعاد معنوی و فوق طبیعی است.

(سید محمد مرزی (بینانی، صفحه ۸)

۶۲- گزینه «۱»

این نمودار تبیین کننده دیدگاه دوم در مورد ارتباط و تعامل جهان‌ها می‌باشد. این دیدگاه، جهان فرهنگی را مهمنتر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آن‌هاست و جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه جهان تکوینی و جهان ذهنی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

(وان شناسی)

مبحث: روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه

۸۱- گزینه «۳» (فاطمه ایزدی، صفحه ۱۲)

پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود. سپس آن‌ها با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی و قوّه تجیلشان، سعی می‌کنند پاسخ‌های اولیه و سنجیده‌ای به مسئله‌های علمی بدene. به این پاسخ‌ها، فرضیه می‌گویند.

۸۲- گزینه «۲» (ویدیر هفغان، صفحه ۱۸)

روش علمی دو ویژگی مهم دارد: «متغیر و تعریف عملیاتی». متغیر یعنی هرچیزی که تغییر می‌کند و دارای مقادیر مختلف است. مثل سن، معدل و.... تعریف عملیاتی باید به گونه‌ای باشد که همگان از آن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند.

۸۳- گزینه «۳» (فاطمه ایزدی، صفحه ۱۶ و ۱۷)

یکی از روش‌های درک این مفهوم که «جهان دارای نظم است»، «روش علمی در علم تجربی است. اما لزوماً روش علمی، تنها روش نیست. منابع دیگر کسب آگاهی و معرفت (مثل عقل یا وحی) هم می‌توانند تبیین‌هایی برای این موضوع ارائه کنند. هر یک از منابع آگاهی و معرفت، روش‌های خاص و متناسب با خود را داشته و می‌توانند برای تبیین این مسئله از آن استفاده کنند.

۸۴- گزینه «۴» (سیر محمد مردمی (بنانی، صفحه ۱۳ و ۱۴))

معتبر بودن و پذیرفته شدن فرضیه در وهله اول، نیازمند تطابق با یافته‌های علوم تجربی است و در وهله دوم بستگی به گذر زمان دارد. چه بسیار فرضیه‌هایی که در طول زمان به نادرستی آن‌ها بی‌برده شده است.

۸۵- گزینه «۳» (سیر محمد مردمی (بنانی، صفحه ۱۵ و ۱۶))

پیش‌بینی و کنترل موضوعی که توصیف و تبیین روش‌تری داشته باشد، آسان‌تر است.

۸۶- گزینه «۱» (سیر محمد مردمی (بنانی، صفحه ۱۷ و ۱۸))

آخرین مفهوم در تعریف روش علمی «موقعیت نامعین» است. روش‌سازی موقعیت نامعین همانند نور در شب تاریک است.

۸۷- گزینه «۲» (آزاده میرزاگی، صفحه ۱۷)

هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیرتجربی تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد.

۸۸- گزینه «۴» (آزاده میرزاگی، صفحه ۱۶)

اهداف علم روان‌شناسی عبارت اند از:
 ۱) توصیف (۲) تبیین (۳) پیش‌بینی (۴) کنترل
 پرسشی که در متن سوال طرح شده است با «چرا» شروع شده است و دلیل سلامتی افرادی که ورزش می‌کنند را پرسیده است. بنابراین به هدف تبیین اشاره کرده است. چرا که تبیین به چرا بیان اتفاق افتادن یک پدیده می‌پردازد.

۸۹- گزینه «۳» (آزاده میرزاگی، صفحه ۱۱ و ۱۲)

این فرد با روش‌های علمی علم تجربی به این پرسش پاسخ داده است.
 منابع کسب آگاهی و معرفت عبارت است از:
 ۱) عقل (روش‌های فلسفی و استدلال‌های منطقی) ۲) شهود و دریافت درونی ۳) استناد به وحی و آیات الهی و سخن بزرگان دین ۴) تجربه (روش‌های علم تجربی)

۹۰- گزینه «۴» (فاطمه ایزدی، صفحه ۱۹ و ۲۰)

همه علم به یک میزان دارای یافته‌های تکارپذیر نیستند، مثلاً فیزیک‌دانی که موضوع پژوهش او اجسام بی جان است، می‌تواند به یافته‌های یکسانی در آزمایش‌های متعدد تأثیر گرما بر فاز برسد ولی چنین چیزی در علومی مثل روان‌شناسی (به‌دلیل پیچیدگی مسائل و پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی و تأثیر ارزش‌ها بر نوع نگاه و تفسیر پدیده‌ها) بسیار دشوار است.

فلسفه

مبحث: چیستی فلسفه

۷۱- گزینه «۴» (سیر محمد مردمی (بنانی، صفحه ۳ و ۴))

مشغول بودن به امور روزانه و عادی زندگی و ماندن در فطرت اول که مربوط به پرسش‌های دسته اول می‌باشد، شایسته انسان نیست.

۷۲- گزینه «۴» (سیر محمد مردمی (بنانی، صفحه ۶))

تلاش‌های بش برای پاسخ قانونمند موجب ظهور دانشی به نام فلسفه شده است. به عبارت دیگر دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سوال‌هاست.

۷۳- گزینه «۱» (راهله بابایی، صفحه ۵، ۱۰ و ۱۱)

گزاره‌های «الف» و «ج» صحیح می‌باشد.
تشریف گزاره‌های نادرست:

(ب) برش مناسب برای مواجهه با پرسش‌های فلسفی، همان روش استدلای و عقلی است.
 (د) هیچ انسانی با رسیدن به فطرت ثانی از فطرت اول بی‌نیاز نمی‌شود.

نکته: شخصی که اهل تفکر فلسفی است، نظرات فلاسفه دیگر را می‌آموزد اما در پاسخ به سوالات مهم و اساسی دارای استقلال اندیشه است و مقلد نیست.

۷۴- گزینه «۴» (راهله بابایی، صفحه ۷)

Sofiye است. ادراک هر فرد است.

۷۵- گزینه «۴» (راهله بابایی، صفحه ۷)

گزینه «۱»: سقراط نمی‌خواست با Sofiye هم ردیف باشد.

گزینه «۲»: اولین بار فیثاغورس این واژه را استفاده کرده است.

گزینه «۳»: سفسطه یک کلمه عربی است نه یونانی.

۷۶- گزینه «۱» (سیر محمد مردمی (بنانی، صفحه ۱))

فلسفه اولی
 فلسفه وسطی (ریاضیات)
 فلسفه سفلی (طبیعتیات)
 فلسفه نظری
 فلسفه عملی
 فلسفه شعری

۷۶- گزینه «۳» (سیر محمد مردمی طباطبایی، صفحه ۷)

سقراط به سبب تواضع و فروتنی در برایر دانایی و علم (دلیل اصلی) و شاید هم به خاطر هم ردیف نشدن با Sofiye ها، مایل نبود او را Sofiye است یا داشمند بخواند. (دلیل احتمالی)

۷۷- گزینه «۳» (پرکل رهیمی، صفحه ۱۴)

مراحل اندیشه‌ورزی به این صورت است:

(۱) رویرو شدن با مسئله

(۲) طرح سوال

(۳) تفکر در اندوخته‌ها

(۴) رسیدن به پاسخ

۷۸- گزینه «۱» (لطف «فلسفه» ریشه یونانی دارد. این لفظ (فلسفه) عربی شده کلمه «فیلوسوفیا» است.

۷۹- گزینه «۱» (سیر محمد مردمی طباطبایی، صفحه ۱۰)

ریاضی و فلسفه، هر دو از روش عقلی و استدلای محض استفاده می‌کنند. بنابراین روش دو دانش ریاضی و فلسفه مشابه هم می‌باشد.

۸۰- گزینه «۱» (سیر محمد مردمی طباطبایی، صفحه ۵ و ۶)

فطرت اول، سطح اول زندگی انسانی و پرداختن به امور محسوس و زندگه روزمره است. اما فطرت ثانی، درست بر عکس فطرت اول، در بی پرداختن به پرسش‌های بینایان جهان و انسان است. ملاصدرا این فطرت ثانی را مرحله برتر و عالی تر حیات انسان می‌داند و همچنین ماندن در فطرت اول را شایسته هیچ انسان نمایند و توصیه به گذر (نه ترک) از آن را دارد.